

altsaa ikke, hvad Formaalet er fra Venstres Side med det Forfatningsforslag, som vil komme til at foreligge, og maa altsaa holde os til at tale om Sagen i al Almindelighed. De to umiddelbart foregaaende Talere har talt om den lige og almindelige Valgret som det eneste herskende Princip, der efter deres Mening maa være i Samfundet, i Staten, og dette maa vel forstaas saaledes, at den regulerende, den bremsende Indflydelse, som det altid har været Meningen at tilvejebringe med et Overhus, skulde falde bort, at der med andre Ord ikke længere skulde være noget Værn, nogen Vogter for de Interesser i Samfundet, som ikke særlig er Flertalsmagtens Interesser. Det maa ventes, ikke mindst naar det lykkes at faa Udviklingen til at gaa i den Retning, som det ærede Medlem fra Ringsted (Zahle) nylig omtalte, at der vil være en Mængde Samfundsinteresser, som ved et saadant Flertallets Magtstyre ikke alene bliver forsømt, men fuldstændigt nedtrampet. Det er noget, som ogsaa er kendt fra det daglige Liv, at man ikke overalt kan sætte Flertalsafgørelse som den eneste styrende Magt i Samfundet. Jeg skulde derfor ogsaa tro, at det ikke kan være Venstres Mening at slutte sig til, de Udtalelser, som er fremsat af de to foregaaende Talere. Historien har tidligere vist, at Girondinerne har banet Vejen for Jacobinerne og derved har tilintetgjort sig selv. Jeg skulde tro, at Venstre ikke ønskede her at gaa den samme Vej. Det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) tilsagde for Ministeriet Socialdemokratiets Støtte, naar det vilde fastslaa Princippet om den almindelige Valgrets Gennemførelse. Hvorfor gør nu det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds dette? Fordi han er ganske paa det rene med, at det tjener til Befordring af de Opgaver, som han og Socialdemokratiet har ved deres Virksomhed i vort Folk. Det er ikke mange Aar siden, at det ærede Medlem har udtalt, at der var en dyb Kløft mellem Socialdemokratiet og de andre Partier; eet var nemlig fælles for disse andre Partier, og det var, at de bygger paa det bestaaende Grundlag, det var indenfor den bestaaende Samfundsordning, de vilde reformere og lovgive. Men det ærede Medlem og hans Parti ønskede ikke at bygge paa det bestaaendes Grund, paa den bestaaende Samfundsorden. Han udtalte: „Den ønsker vi afskaffet, vi ønsker at komme bort fra Privatdriften, vi ønsker at komme bort fra Kapitalismen,

vi ønsker at komme over til, at Samfundet ejer alle Produktionsmidler.... Jeg siger altsaa, at der mellem dem og os er ikke en Gradsforskel, men en Væsenforskel, en dyb Kløft, som ikke lader sig udjævne”. Men naar det ærede Medlem nu mener, at det er den Vej, Venstre skal gaa, at det er denne Vej, han vil følge det paa, nærer jeg ingen som helst Tvivl om, at det er det ærede Medlems alvorlige Bestræbelse — og det er der jo ikke noget at sige til — at faa denne Kløft udjævnet eller til at forsvinde, ikke paa den Maade, at han springer over Grøften til Venstre, men han ønsker og haaber, at Venstre i Kraft af visse Doktriner skal springe over Grøften til ham. At Socialdemokratiets Magt vil være ret vel funderet, hvis det Grundlag for en Forfatningsforandring, som det ærede Medlem har skitseret, bliver gennemført, det anser jeg — deri er jeg enig med det ærede Medlem — for givet. Men om ikke lang Tid kommer vi jo til at drøfte disse Sager nærmere, jeg skal derfor indskrænke mig til disse Bemærkninger.

Finanslovforslaget viser nu saa nogenlunde den Balance, som man aldrig skulde have forladt, men den er jo kun naaet derved, at i Løbet af meget faa Aar Indtægter og Udgifter har gjort et mægtigt Spring fremad. Vi har nu her i Landet Skatter og Statslaan af saadanne Størrelser, at fremtidige Udgiftsførelser maa være bestemt alene af den naturlige Vækst af Statens Indtægter, som følger af Befolkningens Førelse og Udviklingen i det hele taget. En Mængde af det, man ofte kalder ekstraordinære Udgifter, skyldes i en saa stor Institution, som en Stat er, Foranstaltninger, der betegnes som ekstraordinære, fordi de kræver og iværksættes ved Pengeydelse een Gang for alle, men det ekstraordinære ligger da kun deri, at Foranstaltningernes Art stadig skifter. Og Balancen paa Regnskabet giver os ikke nogen særlig tryk Stilling; navnlig maa vi erindre, at Forholdene snart vil vise os, at den yderste Spar-sommelighed kræves, fordi der er en Mængde Foranstaltninger, som har ligget og ventet paa bedre Tider, og som maa iværksættes ved Hjælp af de Indtægter, der ad naturlig Vej flyder ind i Statskassen paa Grundlag af de Love, vi nu har. For at nævne noget, som ligger mig ret nær, vil jeg henlede Opmærksomheden paa, at Ministeriet for en Del Aar siden har fremsat, men ikke faaet gennemført Forslag om Bygning af Universitetslaboratorier og nye Bygninger til Metro-politanskolen. Hvis man havde ødslet noget